

Pääsiäisen ja helluntain ajoitusongelmia

SEPPO KANERVA

URANTLA-kirjan selonteossa Jeesuksen kuolemasta ja niin kutsutusta taivaaseennoususta näyttää olevan häiritsevä virhe: pääsiäisen ja helluntain ajoitus näyttää olevan pahasti pielessä. Monet lukijat tietävät, että helluntai ajoittuu viisikymmentä päivää pääsiäisen jälkeen, miten siis on selitettävissä, että apostolit olivat helluntaihin tullessa piileskelleet vasta neljäkymmentä päivää? Ongelmallinen URANTLA-kirjan kohta kuuluu näin:

Apostolit olivat neljäkymmenen päivän ajan lymyilleet. Käsillä oleva päivä sattui olemaan juutalainen helluntaijuhla, ja Jerusalemissa oli tuhansia vierailijoita maailman kaikilta kulmilta. Monet saapuivat juuri tätä juhlaa varten, mutta useimmat olivat viipyneet kaupungissa pääsiäisestä saakka. Nämä pelästyneet apostolit tulivat viikkoja jatkuudesta eristyneisyydestään nyt ihmisten ilmoille ja ilmestyivät rohkeasti temppeliin, jossa alkoivat julistaa uutta sanomaa ylösnousseesta Messiaasta. Ja kaikki opetuslapset olivat samalla tavoin tietoisia siitä, että he olivat saaneet jonkin ymmärrystä ja voimaa olevan uuden hengellisen varustuksen. [2060:1]

Jotkut lukijat ovat arvelleet, että ”viisikymmentä” ehkä muuttui tämän kappaleen sanelun jälkeen sitä puhtaaksikirjoitettaessa ”neljäksikymmeneksi”.

Ei, ei voi olla totta, että ”viisikymmentä” puhtaaksikirjoitettaessa tuli vääristyneeksi ”neljäksikymmeneksi”. URANTLA-kirja kertoo, että Jeesuksen taivaaseennousu ja Totuuden Hengen vuodattaminen tapahtuivat toukokuun 18:ntena 30 jKr, kun *apostolit olivat neljäkymmenen päivän ajan lymyilleet*. [2060:1] Luukaskin mainitsee Apostolien teoissa, niiden kolmannessa kappaleessa, mainitut neljäkymmentä päivää.

Heille [apostoleille] hän [Jeesus] myös monin kiistatomin todistein osoitti kuolemansa jälkeen olevansa elossa. Hän näyttäytyi heille neljäkymmenen päivän aikana useasti... [Apt 1:3]

Näin ollen tämä ongelma on yhtä paljon Raamattua kuin URANTLA-kirjaakin koskeva.

URANTLA-kirjasta luemme: *Myöhään lauantai-iltana [8.4.] Johannes Markus läbetti yhdelletoista apostolille viestin tulla salaa hänen isänsä kotiin, ja sinne he kaikki sitten vähän ennen puoltayötä kokoontuivatkin, samaan yläsalin, jossa he kabta iltaa aikaisemmin olivat nauttineet viimeisen ehtoollisen Mestarinsa seurassa. [2014:5]* Kertomuksesta ilmenee sittemmin, että apostolit pitivät Markusten kotia omana salaisena tukikohtanaan helluntaihin saakka — ja sama talo toimi myöhemmin ensimmäisten kristittyjen ensimmäisenä kokoontumispaikkana. Edellä mainitun ”myöhäisen lauantai-illan” täytyy olla se

ajankohta, jota ilmoituksenantajat käyttivät laskiessaan apostolien piileskelypäiviä, sillä jos laskeamme neljäkymmentä päivää huhtikuun 9. päivästä, neljäskymmenes päivä sattuu silloin toukokuun 18. päiväksi. Ennen ristinnaulitsemista tapahtuneet apostolien piileskelyt eivät ilmeisesti tähän laskutoimitukseen kelvanneet.

Sivulta 1976 voimme lukea, mitä tapahtui oliivinpuristamolla käydyin keskustelun jälkeen kohta Jeesuksen pidätyksen tapahduttua Getsemanessa:

Viisi apostolia, nimittäin Natanael, Matteus, Filipus ja kaksoset, piiloutui Beetfageen ja Betaniaan. Tuomas, Andreas, Jaakob ja Simon Selootti piileskelivät kaupungissa. Simon Pietari ja Johannes Sebedeus seurasivat väkijoukkoa Hannaksen talolle.

Vähän päivänkoiton jälkeen Simon Pietari laabusti takaisin Getsemanen leiripaikalle, ja hänessä kuvastui lannistuneisuus ja syvä epätoivo. Daavid lähetti hänet erään sanansaattajan hoivissa kaupunkiin, jossa hänen oli määrä lüttyä veljensä, Andreaksen, seuraan. Tämä oli Nikodemuksen kodissa Jerusalemissa. [1976:1—2]

Kaikki apostolit eivät olleet piilossa ennen ristinnaulitsemista: Simon Pietari seurasi Jeesusta ja tämän kiinniottajia Hannaan palatsille. Johannes oli Jeesuksen mukana lähes koko ajan, ja hän oli lopulta yksi niistä neljästä miehestä, jotka hautasivat Jeesuksen. Näin ollen keskiväliolennot laskevat piileskelyn alkaneen vasta ”myöhään lauantai-iltana” vähän ennen puoltayötä.

Sen, että oikea luku on ”neljäkymmentä”, vahvistaa pari muutakin meille esitettyä tietoa. On nimittäin huomattava, että apostolien piileskelyn pituus kävi yksiin Jeesuksen morontiaelämänvaiheen pituuden kanssa.

Morontia-Jeesus oleskeli näiden loistavien älyllisten olentojen seurassa neljäkymmentä päivää. [2040:4]

Kun morontia-Mestari oli nämä sanat lausunut, hän katosi heidän näkyvistään. Tämä Jeesuksen niin kutsuttu taivaaseennastuminen ei millään tavoin poikennut niistä hänen muista katoamisistaan ihmisen näköpiirin tuolle puolen, joita oli tapahtunut hänen Urantiolla elämänsä nelikymmenpäiväisen morontiaelämänvaiheen aikana. [2057:5]

Koska sen täytyy olla totta, että vuoden 30 huhtikuun 7:n ja 14:n päivänä välisenä aikana vietetyn pääsiäisen ja toukokuun 18. päivänä, joka päivä sattui olemaan juutalainen helluntaijuhla [2060:1], tapahtuneen Jeesuksen morontiahahmoisen taivaaseennousun ja Totuuden Hengen kaiken lihan päälle vuodattamisen välillä oli neljäkymmentä — ei viisikymmentä — päivää, on kurrottava umpeen kymmenen päivän mittainen aukko. Edessämme on nyt vakava epäily

keskiväliolentojen ja ilmoituksenantajien tarjoaman tiedon totuudellisuutta kohtaan. Eroavaisuus on sietämätön. Näyttää siltä, että helluntain (jonka kreikankielinen nimi Pentekostes tarkoittaa juhlien viidettäkyymenettä päivää) ajoitus ja toteamus Jeesuksen ”taivaaseennousun” tapahtumisesta juutalaisten helluntaipäivänä ovat *URANTIA-kirjassa* keskenään ristiriidassa.

URANTIA-kirja näyttää vielä itsekkin lisäävän tätä sekaannusta kertoessaan Joosefin opettaneen kaksitoistavuotiaalle Jeesukselle tämän ensimmäisen tempelikäynnin jälkitilanteessa juutalaisista juhlapyhistä seuraavaa: ... *Galilean asukkaat tulivat vain kolmasti vuodessa ottamaan osaa temppeleipalvelukseen: pääsiäisenä, helluntaina (seitsemän viikkoa pääsiäisen jälkeen) ja lehtimajanjuhlan aikaan lokakuussa.* [1379:1] Seitsemän viikkoa on 49 päivää eli karkeasti ottaen 50 päivää.

Jos pääsiäistä vietettiin vuonna 30 huhtikuun 7. päivänä, olisi helluntain, viisikymmentä päivää myöhemmin, pitänyt sattua toukokuun 28:nneksi eikä 18:nneksi, toisin kuin *URANTIA-kirjassa* ilmoitetaan. Jos toisaalta pidämme totena toukokuun 18:tta Jeesuksen taivaaseennousupäivänä, silloin pääsiäisen olisi pitänyt sattua maaliskuun 24:nneksi eikä huhtikuun 7:nneksi.

Ennen kuin yritän ratkaista tätä pulmaa, totean mieluusti, että ongelman ratkominen on vaikeaa. Niin monia muutoksia on tapahtunut vuoden 30 jälkeen, muutoksia jotka on kirjattu huonosti, että minua arveluttaa lausua asiasta mitään lopullista. Tämän verran olen kuitenkin saanut selville ja voin tuoda esille.

1. Pääsiäisen ajoitus

The Oxford Companion to the Bible kertoo: *Juutalaisen kalenterin mukaan pääsiäisen valmistuspäivän [perjantai, ristiinnaulitsemispäivä], johon kaikki neljä evankeliumia viittaavat, täytyi olla nisankuun 14:ntenä. Tämän kuukalenterin mukaisen kuukauden alku määriteltiin joka vuosi sen mukaan, milloin maaliskuussa ensimmäisen kerran nähtiin uudenkuun jälkeinen kuunsirppi, ja vaikei noihin aikoihin mikään eksakti ajoitus ollutkaan mahdollista, nykypäivinä suoritettut tutkimukset ovat sen sijaan osoittaneet että nisankuun 14. päivä sattui perjantapäiväksi kabtena kysymykseen tulevana vuotena, nimittäin noin 7:s huhtikuuta vuonna 30 ja 3:s huhtikuuta vuonna 33.*

Voimme panna merkille muun muassa, että *URANTIA-kirjan* tieto siitä, että ristiinnaulitseminen tapahtui 7:ntenä huhtikuuta vuonna 30, tulee nykytutkimuksen valossa vahvistetuksi.

Saamme niin ikään tietää, että nisankuun 14. päivä, juutalaisten pääsiäinen, sattui vuosittain eri päville. Kahden uudenkuun välinen aika on 29,5 päivää eli lähes 30 päivää. Gregoriaaniseen kalenteriimme verrattaessa juutalaisten pääsiäinen,

nisankuun 14:s, oli kristittyjen pääsiäisen tapaan liikkuva pyhä.

Vuonna 30 pääsiäisen valmistuspäivä, ensimmäistä pääsiäispäivää edeltävä päivä, sattui huhtikuun 7:nneksi, joten nisankuun alku on täytynyt olla maaliskuun 25. päivänä, 15 päivää aiemmin. Luvussa 176 on mielenkiintoinen toteamus tiistaipäivän, huhtikuun 4. päivän, tapahtumista vuonna 30, kysymys on siis tiistaista kaksi päivää ennen Jeesuksen pidätystä ja kärsimystä: ... *ja sinne täydenkuun kalvakeeseen valoon Jeesus ja kaksitoista apostolia istuutuivat.* [1912:2]. Koska uusikuu oli 23.5., voimme todeta että ”täysikuu” ei ollut ihan ”täysi” kyseisenä tiistaina; se oli täysi vasta tors-taina, mutta toisaalta tiedämme kaikki, että vähempikin kuin täysi kuu näyttää muutamaa päivää täydenkuun edellä ja sen jälkeen täydeltä. Jos osoittautuisi, että vuoden 30 pääsiäinen oli 24.3. mieluummin kuin 7.4., ei kuu ristiinnaulitsemista edeltäneenä tiistaina missään tapauksessa olisi ollut täysi.

2. Helluntain ajoittaminen

Voimme Kolmannesta Mooseksen kirjasta lukea:

Laskekaa seitsemän täyttä viikkoa sen sapatin jälkeisestä päivästä, jolloin toitte satonne ensimmäiset tähkät omistettaviksi Herralle.

ja tuokaa seitsemännen sapatin jälkeisenä eli viidennenäkymmenentenä päivänä Herralle ruokaubri ... [3 Moos 23:15—16]

Mainitut kaksi kohtaa koskevat heprealaista kevään viljankorjuujuhlaa, joka tunnetaan myös helluntaina ja ”viikkojen pyhiinvaellusjuhlanä”.

Huomaamme, ettei pääsiäisestä puhuttu sanaakaan. Helluntaita edeltäviä viittäkymmentä päivää ei laskettukaan pääsiäisestä vaan *sen sapatin jälkeisestä päivästä, jolloin toitte satonne ensimmäiset tähkät Herralle.* Viidennessä Mooseksen kirjassa on toinenkin raamatunkohta, joka sanoo, että kevään viljankorjuujuhla, helluntai, ajoitetaan seitsemän viikon päähän siitä, *kun sirppinne leikkaa viljan ensimmäiset tähkät.* [5 Moos 16:9] Ei sanaakaan pääsiäisestä päivänä, josta laskeminen aloitetaan. Sen päivän tarkkaa ajankohtaa, ”jolloin tuotte satonne ensimmäiset tähkät” tai ”kun sirppinne leikkaa viljan ensimmäiset tähkät”, ei missään raamatunkohdassa määritellä. Sen on kuitenkin täytynyt olla joka vuosi sama päivä, sillä helluntai oli aina samana päivänä; se oli yksi kolmesta temppeleihin vuosittain suoritettavien pyhiinvaellusten päivistä. Näistä päivistä käytettiin sanaa *moed*, mikä tarkoitti niiden viettämistä joka vuosi samana päivänä. Kevätjuhlan on ainakin joinakin vuosina täytynyt sattua hyvin lähelle pääsiäistä. Tutkijat uskovat keväisen sadonkorjuujuhlan alunperin ajoittuneen niin, että se sattui joko kokonaan tai melkein yhteen pääsiäisen

kanssa; ja koska oli sietämätöntä, että kaksi päivää, joihin piti suorittaa pyhiinvaellus Jerusalemiin, sattui vuoden kiireisimpään maataloustöiden aikaan, kevään sadonkorjuujuhlaa siirrettiin viidelläkymmenellä päivällä myöhemmäksi, mistä johdetaan sen kreikankielinen nimi *pentekostes*.

Kokonaan toinen asia sitten on se, että arkipuheessa helluntain sanottiin olevan viidenkymmenen päivän päässä pääsiäisestä. Mutta se siis oli vain kansan arkipuhetta; tarkka päivämäärä sattui vain satunnaisesti pääsiäisen kohdalle, sillä pääsiäinen oli liikkuva juhlapäivä. Oli sen vuoksi vain summittaista sanoa, että helluntai oli viisikymmentä päivää pääsiäisen, *pesahin*, jälkeen.

Vuonna 30 helluntain laskemisen on täytynyt alkaa jo maaliskuun 30:ntenä.

3. Josefuksen vaikutus

Harper's Bible Dictionary toteaa: Hellenistisellä kaudella (300 b.c. — a.d. 300) helluntai alkoi menettää yhteyttään maanviljelyyn ja se alettiin yhä enemmän yhdistää heprealaiskansan uskonnolliseen historiaan ... Vuonna 70 tapahtuneen temppelin hävittämisen jälkeen helluntai luultavasti lopullisesti muuttui Siinainvuorella tapahtuneen tooran antamisen muistopäiväksi. Tämä onkin nykyisin juutalaisten helluntain merkitys.

Mutta helluntain viettämisen syyssä tapahtuneen muutoksen lisäksi juutalainen historioitsija Josefus Judaeus (35 — n. 100 jKr) Jerusalemin ja juutalaiskansakunnan vuonna 70 tapahtuneen

hävittämisen aiheuttamassa sekasortoisessa tilanteessa vakiinnutti lopullisesti yleisen kielenkäytön mukaisen sanonnan säännöksi, ja niin helluntaita edeltävät viisikymmentä päivää alettiin laskea pääsiäisestä liikkeelle lähtien.

*Kun viikkojen viikko oli kulunut tästä [pääsiäisen] ubrista (joihin viikkoihin sisältyy neljäkymmentäyhdessä päivää), niin viidentenäksymmenentenä päivänä, joka on helluntai, mutta jonka heprealainen nimi on Asartha, ja se tarkoittaa 'helluntai' [pentekostes], niin he tuovat Jumalalle leipälimpun, joka on tehty kahdesta kymmenesosan mitasta vehnäjuhoja ja hapatettu ... [Josefus: *The Antiquities of the Jews*, kirja 3, luku 10:6]*

Lähdekirjallisuutta

Bruce M. Metzger ja Michael D. Coogan (toim.): *The Oxford Companion to the Bible*, New York ja Oxford, Oxford University Press 1993.

Paul J. Achtemeier (yleistoim.): *Harper's Bible Dictionary*, The Society of Biblical Literature, HarperSanFrancisco, San Francisco 1985

William Whiston (Käänt.): *The Works of Josephus — Complete and Unabridged*, Hendrickson Publishers, 1995.